

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Jõustumise kp:
Avaldamismärge:

Riigikogu
välisleping
algtekst
21.06.1993
RT II 1993, 15, 19

Bakterioloogiliste (bioloogiliste) ja toksiinrelvade täiustamist, tootmist ja varumist keelustav ning nende hävitamist nõudev konventsioon

Vastu võetud 10.04.1972

[Bakterioloogiliste \(bioloogiliste\) ja toksiinrelvade täiustamist, tootmist ja varumist keelustava ning nende hävitamist nõudva konventsiooniga ühinemise seadus](#)

[Välisministeeriumi teadaanne välislepingu Eesti suhtes jõustumise kohta](#)

Mitteametlik tõlge

Käesolev konventsiooni osapoolteks olevad riigid,

otsustanud tegutseda eesmärgiga saavutada efektiivne progress üldiseja täieliku desarmeerimise suunas, mis hõlmab kõigimassihävitusrelvade liikide keelustamist ja likvideerimist jaolles veendunud, et keemiarelvade ja bakterioloogiliste (bioloogiliste) relvade täiustamise, tootmise ja varustamise keelustamine ja nende likvideerimine tõhusate vahenditega aitab kaasa üldise ja täieliku desarmeerimise saavutamisele ja efektiivse rahvusvahelise kontrolli all,

tunnustades «Protokolli lämmatava, mürgise või muu toimegagaaside ja bakterioloogiliste sõjapidamisvahendite kasutamise keelustamisest sõja ajal», mis on alla kirjutatud Genfis 17. juunil 1925, märkimisväärset tähtsust jaolles teadlikud sellest panusest, mida nimetatud protokoll on juba andnud ja annab ka edaspidi vähendamaks sõjakoleidusi,

taaskinnitades oma poolehoidu selle protokolliga põhimõtetele jaeesmärkidele ning kutsudes kõiki riike üles neid rangelt järgima,

tuletades meelde, et ÜRO Peaassamblee on korduvalt mõistnud hukka igasuguse tegevuse, mis on vastuolus 17. juuni 1925 Genfi protokolliga põhimõtete ja eesmärkidega,

soovides anda oma panus usalduse tugevdamiseks rahvaste vahel ning rahvusvahelise õhkkonna üldiseks parandamiseks,

soovides ka anda oma panus ÜRO põhikirja eesmärkide ja põhimõtete elluviimiseks,

olles veendunud, kui oluline ja hädavajalik on likvideerida tõhusate vahendite abil riikide relvaarsenalidest sellised ohtlikud massihävitusrelvad, mis kasutavad bakterioloogilisi (bioloogilisi) toimeaineid,

tunnistades, et leping bakterioloogiliste (bioloogiliste) ja toksiinrelvade keelustamisest on esimeseks sammuks lepingu suunas efektiivsetest vahenditest keemiarelvade täiustamise, tootmise ja varumise keelustamiseks, ning olles otsustanud jätkata läbirääkimiselle saavutamiseks,

olles otsustanud välistada täielikult kogu inimkonna hüvangu jaoks bakterioloogiliste (bioloogiliste) toimeainete ja toksiinid relvadena kasutamise võimaluse,

olles veendunud, et nende kasutamine on inimkonna teadvuselevastav võetamatu ning ei tohiks säästajõupingutusi riski vähendamiseks,

leppisid kokku alljärgnevas:

Artikkel I

Igariik, kes on käesoleva konventsiooni osapoolteks, kohustub mitteialgi, mitte ühelgi tingimusel täiustama, tootma, varumavõi mõnel muul viisil omandama või säilitama:

(1) Mikroobilisivõi muid bioloogilisi toimeaineid või toksine, selliste liikide ja kogustena nende päritolust võitootmisviisist sõltumata, mis ei ole õigustatud profülaktilisest, kaitse- või mõnest muustrahuetstarbelisest vajadusest johtuvalt;

(2) Relvi, varustust või relvade kohaletoimetamise vahendeid, mis põhinevad selliste toimeainete või toksiinide kasutamisel vaenulikel eesmärkidel või relvastatud kokkupõrke ajal.

Artikkel III

Igakäesoleva konventsiooni osapooleks olev riik kohustub hävitamavõi muutma rahuotstarbeliseks nii kiiresti kui võimalik, kuid mitte hiljem kui üheksa kuud pärast käesoleva konventsiooni jõustumist, kõik toimeained, toksiinid, relvad, varustuse ja relvade kohaletoimetamise vahendid, mis on äratoodud konventsiooni artiklis I ja mis on selle riigi valduses või tema jurisdiktsiooni või kontrolli all. Käesoleva artikli tingimuste rakendamisel tuleb järgida kõikivajalikke ettevaatusabinõusid, et elanikud ja keskkond oleksid kaitstud.

Artikkel III

Igakäesoleva konventsiooni osapooleks olev riik kohustub mitte kellelegi otseselt ega kaudselt edasi toimetama ega ka mingil viisil kaasa aitama, ajendama või sundima teist riiki, riikide gruppivõi rahvusvahelisi organisatsioone tootma või muul viisil omandama konventsiooni artiklis I nimetatud toimeaineid, toksine, relvi, varustust või relvade kohaletoimetamise vahendeid.

Artikkel IV

Igakäesoleva konventsiooni osapooleks olev riik peab vastavalt kehtivale konstitutsioonilisele korrale võtma tarvitusele kõik vajalikud abinõud selleks, et keelustada ja vältida konventsiooni artiklis I nimetatud toimeainete, mürkainete, relvade, varustuse ja relvade kohaletoimetamise vahendite täiustamist, tootmist, varumist, omandamist või äraandmist oma riigi territooriumil, kõikjal selle jurisdiktsiooni või kontrolli all.

Artikkel V

Käesoleva konventsiooni osapoolteks olevad riigid kohustuvad konsulteerimaja tegema üksteisega koostööd kõigi probleemide lahendamisel, mis võivad tekkida seoses konventsiooniesmärkidega või selle tingimuste rakendamisega. Käesolevale artiklile vastavaid konsultatsioone ja koostööd võib läbi viia ÜRO raames järgides sellekohaseid rahvusvahelisi protseduuri reegleid ning kooskõlas ÜRO põhikirjaga.

Artikkel VI

(1) Igakäesoleva konventsiooni osapooleks olev riik, kes leiab, et mõneteise konventsiooni osapooleks oleva riigi käitumine on vastuolus konventsiooni tingimustest tulenevate kohustustega, võib esitada kaebuse ÜRO Julgeolekunõukogule. Selline kaebus peab sisaldama kogu võimaliku tõestusmaterjalisele kehtivuse kinnitamiseks, samuti taotluse selle läbivaatamiseks kohtu Julgeolekunõukogus.

(2) Igakäesoleva konventsiooni osapooleks olev riik kohustub tegemakoostööd teostamaks juurdlust, mille algatajaks võib olla Julgeolekunõukogu, kooskõlas ÜRO põhikirja tingimustega, nõukogule laekunud kaebuse alusel. Julgeolekunõukogu peab informeerima konventsiooni osapoolteks olevaid riike juurdluste tulemustest.

Artikkel VII

Igakäesoleva konventsiooni osapooleks olev riik kohustub pakkumaabi või toetust kooskõlas ÜRO põhikirjaga ükskõik millisele konventsiooni osapoolele, kes seda taotleb, juhul kui Julgeolekunõukogu otsustab, et see osapool on sattunud ohtu konventsiooni rikkumise tagajärjel.

Artikkel VIII

Käesoleva konventsioonis ei või midagi tõlgendada nii, et seemgil moel piiraks või vähendaks kohustusi, millele onenda peale võtnud ükskõik milline «Sõjategevuses lämmatavate, mürgiste või muude gaaside ja bakterioloogiliste sõjapidamisvahendite kasutamise keelustamise protokolliga» (alla kirjutatud Genfis 17. juunil 1925) ühinenud riik.

Artikkel IX

Igakäesoleva konventsiooni osapooleks olev riik kinnitab keemiarelvade efektiivse keelustamise eesmärkide tunnustamist ja kohustub selleks jätkama läbirääkimisi heas usus, et jõuda peagi lepinguteni efektiivsetest abinõudest nende relvade täiustamise, tootmise ja varumise keelustamiseks ja hävitamiseks ning vajalikest meetmetest, mis puudutavad varustust ja relvade kohaletoimetamise vahendeid, mis on spetsiaalselt ette nähtud keemiliste toimeainete tootmiseks või kasutamiseks relvadena.

Artikkel X

(1) Käesoleva konventsiooni osapoolteks olevad riigid kohustuvad soodustamavõimalikult täielikku varustuse, materjalide jateaduslik-tehnilise informatsiooni vahetust bakterioloogiliste (bioloogiliste) toimeainete ja toksiinide

kasutamise alarahumeelsetel eesmärkidel ning neil on õigus osaledaselles vahetuses. Konventsiooni osapooled, kes omavad seda õigust, teevad koostööd ka aitamaks individuaalselt või koosteiste riikide või rahvusvaheliste organisatsioonidega teaduslike avastuste edasisele täiustamisele ja nende ellurakendamisele bakterioloogia (bioloogia) alal rahumeelsetele eesmärkidel kooskõlas konventsiooni tingimustega.

(2) Käesoleva konventsiooni rakendamisel tuleb vältida konventsiooniosapoolteks olevate riikide majandusliku võitehnoloogilise arengu või rahvusvahelise koostöötoetamist rahumeelses bakterioloogia- (bioloogia-) alastegevuses, sealhulgas ka bakterioloogiliste (bioloogiliste) toimeainete ja toksiinide ning nende rahumeelsetel eesmärkidel teostatava töötlemise, kasutamise või tootmisevahendite rahvusvahelise vahetuse alal kooskõlas konventsioonitingimustega.

Artikkel XI

Igaosalisriik võib teha ettepaneku viia käesolevasse konventsiooni sisse parandused. Parandused jõustuvad igandega nõustuva riigi suhtes siis, kui enamus konventsiooniosapoolteks olevatest riikidest on parandustega nõustunud ning seejärel jõustuvad need iga ülejäänud osapoolteks oleva riigi suhtes sellel kuupäeval, mil see riik on parandustega nõustunud.

Artikkel XII

Viisaastat pärast käesoleva konventsiooni jõustumist võib juhtuda, kui enamus konventsiooni osapooltest on seda taotlenud varem, tehes sellekohase ettepaneku depositaarvalitsustele, peetakse Genfis, Šveitsis konventsiooni osapoolteks olevate riikide vahel konverents, et kontrollida, kuidas on konventsioon rakendunud, eesmärgiga kindlustada, et konventsiooni preambula eesmärgid ja tingimused, sealhulgas tingimused, mis puudutavad läbirääkimisikeemiarelvade alal, oleks täidetud. Sellise kontrolli puhul võetakse arvesse kõik uued käesolevasse konventsiooni puutuvad teaduslik-tehnilised edusammud.

Artikkel XIII

(1) Käesoleva konventsioonil on piiramatult kehtivusaeg.

(2) Iga käesoleva konventsiooni osapoolteks oleval riigil on oma riiklikusuveräänsuse kasutamisel õigus loobuda konventsioonist, kui ta leiab, et konventsiooni põhisisugaseotud eriasjaolud ohustavad tema maa peamisi huve. Ta teatab sellest loobumisest kõigile teistele konventsiooni osapoolteks olevatele riikidele ja ÜRO Julgeolekunõukogule kolm kuudette. Selline teade sisaldab informatsiooni selle kohta, millised eriasjaolud selle riigi arvates ohustavad tema peamisi huve.

Artikkel XIV

(1) Käesoleva konventsioon on avatud allakirjutamiseks kõigile riikidele. Iga riik, kes ei ole konventsioonile alla kirjutanud enne selle jõustumist kooskõlas käesoleva artikli lõiguga (3), võib ühineda sellega igal ajal.

(2) Käesoleva konventsioon kuulub ratifitseerimisele sellele alla kirjutanud riikide poolt. Ratifitseerimis- ja ühinemiskirjad deponeeritakse Ameerika Ühendriikide, Suur-Britannia ja Põhja-Iirimaa Ühendatud Kuningriigi ja Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liidu valitsustes, mis on konventsioonis nimetatud depositaarvalitsusteks.

(3) Käesoleva konventsioon jõustub pärast ratifitseerimiseeskirjadeponeerimist kahekümne kahe valitsuse poolt, sealhulgas nende valitsuste poolt, keda konventsioonis on nimetatud depositaarvalitsusteks.

(4) Nenderiikide suhtes, kes deponeerivad oma ratifitseerimis- või ühinemiskirjad pärast käesoleva konventsiooni jõustumist, jõustub konventsioon nende ratifitseerimis- või ühinemiskirjade deponeerimise kuupäeval.

(5) Depositaarvalitsused informeerivad viivitamatult allakirjutavaid ja ühinevaid riike igast allakirjutamise kuupäevast, iga ratifitseerimis- või ühinemiskirja deponeerimise ja käesoleva konventsiooni jõustumise kuupäevast ning teiste teadete laekumisest.

(6) Käesoleva konventsioon registreeritakse depositaarvalitsuste poolt vastavalt ÜRO põhikirja artiklile 102.

Artikkel XV

Käesoleva konventsioon, mille inglise-, vene-, prantsuse-, hispaania- ja hiina keelsed tekstid on võrdselt autentset, deponeeritakse depositaarvalitsuste arhiivides. Konventsiooni kinnitatud koopiad saadetakse depositaarvalitsuste poolt allakirjutavate ja ühinevate riikide valitsustele.

Convention on the prohibition of the development, production and stockpiling of bacteriological (biological) and toxin weapons and on their destruction

The States Parties to this Convention,

Determined to act with a view to achieving effective progress towards general and complete disarmament, including the prohibition and elimination of all types of weapons of mass destruction, and convinced that the prohibition of the development, production and stockpiling of chemical and bacteriological (biological) weapons and their elimination, through effective measures, will facilitate the achievement of general and complete disarmament under strict and effective international control,

Recognizing the important significance of the Protocol for the Prohibition of the Use in War of Asphyxiating, Poisonous or Other Gases, and of Bacteriological Methods of Warfare, signed at Geneva on June 17, 1925, and conscious also of the contribution which the said Protocol has already made, and continues to make, to mitigating the horrors of war,

Reaffirming their adherence to the principles and objectives of that Protocol and calling upon all States to comply strictly with them,

Recalling that the General Assembly of the United Nations has repeatedly condemned all actions contrary to the principles and objectives of the Geneva Protocol of June 17, 1925,

Desiring to contribute to the strengthening of confidence between peoples and the general improvement of the international atmosphere,

Desiring also to contribute to the realization of the purposes and principles of the Charter of the United Nations,

Convinced of the importance and urgency of eliminating from the arsenals of States, through effective measures, such dangerous weapons of mass destruction as those using chemical or bacteriological (biological) agents,

Recognizing that an agreement on the prohibition of bacteriological (biological) and toxin weapons represents a first possible step towards the achievement of agreement on effective measures also for the prohibition of the development, production and stockpiling of chemical weapons, and determined to continue negotiations to that end,

Determined, for the sake of all mankind, to exclude completely the possibility of bacteriological (biological) agents and toxins being used as weapons,

Convinced that such use would be repugnant to the conscience of mankind and that no effort should be spared to minimize this risk,

Have agreed as follows:

Article I

Each State Party to this Convention undertakes never in any circumstances to develop, produce, stockpile or otherwise acquire or retain:

(1) Microbial or other biological agents, or toxins whatever their origin or method of production, of types and in quantities that have no justification for prophylactic, protective or other peaceful purposes;

(2) Weapons, equipment or means of delivery designed to use such agents or toxins for hostile purposes or in armed conflict.

Article II

Each State Party to this Convention undertakes to destroy, or to divert to peaceful purposes, as soon as possible but not later than nine months after the entry into force of the Convention, all agents, toxins, weapons, equipment and means of delivery specified in Article I of the Convention, which are in its possession or under its jurisdiction or control. In implementing the provisions of this article all necessary safety precautions shall be observed to protect populations and the environment.

Article III

Each State Party to this Convention undertakes not to transfer to any recipient whatsoever, directly or indirectly, and not in any way to assist, encourage, or induce any State, group of States or international organizations to manufacture or otherwise acquire any of the agents, toxins, weapons, equipment or means of delivery specified in Article I of the Convention.

Article IV

Each State Party to this Convention shall, in accordance with its constitutional processes, take any necessary measures to prohibit and prevent the development, production, stockpiling, acquisition or retention of the agents, toxins, weapons, equipment and means of delivery specified in article I of the Convention, within the territory of such State, under its jurisdiction or under its control anywhere.

Article V

The States Parties to this Convention undertake to consult one another and to cooperate in solving any problems which may arise in relation to the objective of, or in the application of the provisions of, the Convention. Consultation and cooperation pursuant to this article may also be undertaken through appropriate international procedures within the framework of the United Nations and in accordance with its Charter.

Article VI

(1) Any State Party to this Convention which finds that any other State Party is acting in breach of obligations deriving from the provisions of the Convention may lodge a complaint with the Security Council of the United Nations. Such a complaint should include all possible evidence confirming its validity, as well as a request for its consideration by the Security Council.

(2) Each State Party to this Convention undertakes to cooperate in carrying out any investigation which the Security Council may initiate, in accordance with the provisions of the Charter of the United Nations, on the basis of the complaint received by the Council. The Security Council shall inform the States Parties to the Convention of the results of the investigation.

Article VII

Each State Party to this Convention undertakes to provide or support assistance, in accordance with the United Nations Charter, to any Party to the Convention which so requests, if the Security Council decides that such Party has been exposed to danger as a result of violation of the Convention.

Article VIII

Nothing in this Convention shall be interpreted as in any way limiting or detracting from the obligations assumed by any State under the Protocol for the Prohibition of the Use in War of Asphyxiating, Poisonous or Other Gases, and of Bacteriological Methods of Warfare, signed at Geneva on June 17, 1925.

Article IX

Each State Party to this Convention affirms the recognized objective of effective prohibition of chemical weapons and, to this end, undertakes to continue negotiations in good faith with a view to reaching early agreement on effective measures for the prohibition of their development, production and stockpiling and for their destruction, and on appropriate measures concerning equipment and means of delivery specifically designed for the production or use of chemical agents for weapons purposes.

Article X

(1) The States Parties to this Convention undertake to facilitate, and have the right to participate in, the fullest possible exchange of equipment, materials and scientific and technological information for the use of bacteriological (biological) agents and toxins for peaceful purposes. Parties to the Convention in a position to do so shall also cooperate in contributing individually or together with other States or international organizations to the further development and application of scientific discoveries in the field of bacteriology (biology) for prevention of disease, or for other peaceful purposes.

(2) This Convention shall be implemented in a manner designed to avoid hampering the economic or technological development of States Parties to the Convention or international cooperation in the field of peaceful bacteriological (biological) activities, including the international exchange of bacteriological (biological) agents and toxins and equipment for the processing, use or production of bacteriological (biological) agents and toxins for peaceful purposes in accordance with the provisions of the Convention.

Article XI

Any State Party may propose amendments to this Convention. Amendments shall enter into force for each State Party accepting the amendments upon their acceptance by a majority of the States Parties to the Convention and thereafter for each remaining State Party on the date of acceptance by it.

Article XII

Five years after the entry into force of this Convention, or earlier if it is requested by a majority of Parties to the Convention by submitting a proposal to this effect to the Depositary Governments, a conference of States Parties to the Convention shall be held at Geneva, Switzerland to review the operation of the Convention, with a view to assuring that the purposes of the preamble and the provisions of the Convention, including the provisions concerning negotiations on chemical weapons, are being realized. Such review shall take into account any new scientific and technological developments relevant to the Convention.

Article XIII

(1) This Convention shall be of unlimited duration.

(2) Each State Party to this Convention shall in exercising its national sovereignty have the right to withdraw from the Convention if it decides that extraordinary events, related to the subject matter of the Convention, have jeopardized the supreme interests of its country. It shall give notice of such withdrawal to all other States Parties to the Convention and to the United Nations Security Council three months in advance. Such notice shall include a statement of the extraordinary events it regards as having jeopardized its supreme interests.

Article XIV

(1) This Convention shall be open to all States for signature. Any State which does not sign the Convention before its entry into force in accordance with paragraph (3) of this Article may accede to it at any time.

(2) This Convention shall be subject to ratification by Signatory States. Instruments of ratification and instruments of accession shall be deposited with the Governments of the United States of America, the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and the Union of Soviet Socialist Republics, which are hereby designated the Depositary Governments.

(3) This Convention shall enter into force after the deposit of instruments of ratification by twenty-two Governments, including the Governments designated as Depositaries of the Convention.

(4) For States whose instruments of ratification or accession are deposited subsequent to the entry into force of this Convention, it shall enter into force on the date of the deposit of their instruments of ratification or accession.

(5) The Depositary Governments shall promptly inform all signatory and acceding States of the date of each signature, the date of deposit of each instrument of ratification or of accession and the date of the entry into force of this Convention, and of the receipt of other notices.

(6) This Convention shall be registered by the Depositary Governments pursuant to Article 102 of the Charter of the United Nations.

Article XV

This Convention, the English, Russian, French, Spanish and Chinese texts of which are equally authentic, shall be deposited in the archives of the Depositary Governments. Duly certified copies of the Convention shall be transmitted by the Depositary Governments to the Governments of the signatory and acceding States.